

Otorite Davran?? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Otorite Davran?? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28622>

Özet

Otorite Davran?? Ölçe?i (ODÖ), Hülya Y?ld?z taraf?ndan 2000 y?l?nda Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmis? özgün bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, bireylerin **otorite figürlerine** (Otorite) kar?? sergiledikleri davran??sal e?ilimleri ve tutumlar? saptamak amacıyla tasarlanm??tır. Ölçek, toplam 24 maddeden olumakta olup, geli?tirme a?amas?nda Türkçe dilinde **psikometrik** (Psikometrik) özellikleri incelenmiştir.

Ölçe?in temel amacı, bireysel farklılıkların otoriteye yönelik davran??larda nasıl kendini gösterdiğini sistematik olarak ölçmek ve bu alandaki akademik çal??malara katkı sağlamaktır. Geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in dilsel e?de?erlik ve güvenilirlik analizleri yapılm??tır.

Anahtar Kelimeler

Otorite, otoriteye yönelik davran??, psikolojik ölçek, ölçek geli?tirme, **güvenirlik**, **geçerlik**, Hülya Y?ld?z.

Yazarlar

Hülya Y?ld?z

Amaç

Otorite Davran?? Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin sosyal ve kurumsal ortamlarda **otorite figürlerine** kar?? gösterdikleri uyum, direnç, itaat veya ele?tirel davran?? kalıplarının nicel olarak de?erlendirebilecek geçerli ve güvenilir bir araç sunmaktır.

Bu araç, özellikle e?itim bilimleri ve sosyal psikoloji alanlarında otorite algısı ve davran??lar? arasındaki ili?kiyi inceleyen ara?tırmacılar için tasarlanm??tır. Ölçek, Türk kültürüne ve diline uygun olarak geli?tirilmis? olup, bu alandaki kuramsal yapıların ampirik olarak test edilmesine olanak tanır.

Yapı

Ölçek, bireyin **otoriteye yönelik davran??lar?n?** ölçen bir psikolojik yapıyı temsil etmektedir. Bu yapı, genellikle bireyin otoriteye kar?? geli?tirdiği bilişsel, duygusal ve davran??sal tepkilerin birleşimi olarak ele alınır. Ölçe?in maddeleri, bu tepkilerin geniş bir yelpazesini kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

Yapının alt boyutları veya faktörleri hakkında detaylı bilgi (örneğin, itaatkarlık, meydan okuma vb. gibi), orijinal yüksek lisans tezinin incelenmesiyle elde edilebilir. Ancak temel olarak, bireylerin

otorite kar??s?ndaki tutumlar?n?n derecesini belirlemeyi hedeflemektedir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar? kapsam?nda, puanlar aras?ndaki katsay?lar?n ortalamas? .87 olarak rapor edilmi?tir. Bu de?er, genellikle madde-toplam korelasyonlar?n?n ortalamas?na i?aret etmekte olup, maddelerin ölçülmek istenen genel yap? ile yüksek düzeyde tutarlılık gösterdi?ini ve ölçe?in **iç tutarlılık geçerli?ine** sahip oldu?unu dü?ündürmektedir.

Yüksek lisans tezinde, ölçe?in yap? geçerli?ini desteklemek amacıyla dilsel e?de?erlik çal??mas?n?n da yap?ld??? belirtilmi?tir, bu da ölçe?in çeviri veya adaptasyon sürecinden ziyade özgün bir geli?tirme çal??mas? oldu?unu destekler.

Güvenirlik

Otorite Davran?? Ölçe?i'nin iç tutarlılık **güvenirli?i** (Güvenirlik) **Cronbach Alfa** (Cronbach Alfa) katsay?s? ile test edilmi?tir. Bu analiz sonucunda güvenilirlik katsay?s? .69 olarak bulunmu?tur.

.69 de?eri, sosyal bilimler ara?t?rmalar? için kabul edilebilir bir s?n?rda yer almakla birlikte, yüksek bir güvenilirlik düzeyi olarak de?erlendirilmez. Ancak geli?tirme a?amas?ndaki ke?ifsel bir ölçek için bu de?er, ölçe?in tutarlı sonuçlar üretti?ini göstermektedir. Daha kapsamlı test-tekrar test veya yar?lama güvenilirlik analizlerinin yap?ld???na dair ek bilgi mevcut de?ildir.

Faktör Analizi

Otorite Davran?? Ölçe?i'nin geli?tirilmesi sürecinde **Faktör Analizi** (Faktör Analizi) yönteminin kullanılıp kullanılmad???na dair spesifik bir sonuç (faktör say?s?, varyans açıklama oran? vb.) kaynak içerikte yer almamaktadır.

Ancak 24 maddelik bir ölçe?in yap?sal geçerli?ini belirlemek amacıyla, tezin orijinal metninde büyük olasılıkla Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) yöntemine başvurulmu?tur. Bu analiz, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle ne ölçüde desteklendi?ini ortaya koyar.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: 24 sorudan olmaktadır. Derecelendirme format? (örneğin, Likert tipi) kaynakta belirtilmemiştir, ancak psikometrik ölçeklerde yaygın olarak kullanılan derecelendirme yöntemlerinden biri oldu?u varsayılmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yüksek lisans tezi kapsam?nda yürütüldü?ü için genellikle üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin popülasyonu üzerinde uygulanm??t?r. Spesifik hedef kitle bilgisi eksiktir.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Yakla??k 18+)

Popülasyon Detaylar?: Detayl? popülasyon bilgisi (örneklem büyüklü?ü, demografik da??ılım) tez metninde yer almaktadır.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli (Self-report) bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Otorite figürleri, sosyal psikoloji, yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, psikolojik testler, davran??sal e?ilimler, **psikometri**.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Yüksek lisans tezi olarak sunulan bu ölçek, akademik ara?t?rmalarda genellikle yazar?n izniyle kullan?labilir. Ticari kullan?m veya lisans ücretleri hakk?nda bilgi mevcut de?ildir. Ölçe?in geli?tirildi?i y?l **2000**'dir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilmektedir: [otorite-davranis-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Y?ld?z, H. (2000). *Otoriteye yönelik davran?? ölçe?i dilsel e?de?erlik ve güvenilirlik çal??ması* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul.

Tezin orijinal kayd?na ve eri?ilebilirli?ine dair ek ba?lant?: [katalog.marmara.edu.tr](#)

Otorite Davran?? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynakta Otorite Davran?? Ölçe?i'nin 24 maddesi listelenmemi?tir. Maddelere eri?im için yukarıda belirtilen yüksek lisans tezinin tam metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.